

Factsheet graafschade voorkomen

24-5-2016

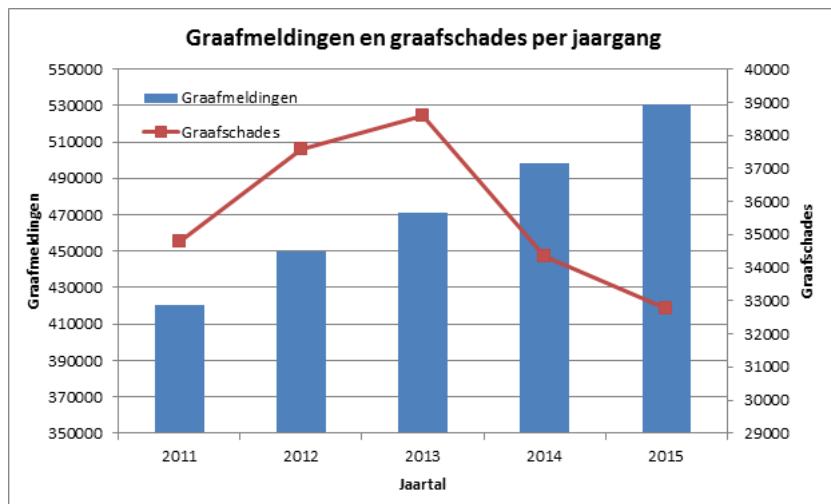
Cijfers

Het aantal graafschades in Nederland is in 2015 opnieuw gedaald en is uitgekomen op 32.858. Dit blijkt uit een overzicht dat het Agentschap Telecom deze woensdag publiceerde (op basis van het jaarverslag van het Kadaster).

Dat is afgezet tegen 2014 een vermindering van 2.018 (5,8%), waarbij ook nog eens het aantal graafbewegingen in 2015 fors is toegenomen.

Het agentschap registreerde ruim 530.000 graafmeldingen in 2015 (gewone graafmeldingen en calamiteitenmeldingen). In 2014 waren dat er nog 500.000. De gemiddelde herstelkosten zijn licht gestegen naar € 796 per schade.

Kabels voor communicatieverkeer zoals telefoon, internet en televisie worden het vaakst geraakt. Vorig jaar rond deze tijd kon het Agentschap Telecom al een daling van ruim 9% melden jaar op jaar: het aantal graafschades in 2014 kwam uit op 34.876. Bewustwording bij bedrijven werd als reden genoemd voor de sterke verbetering.

2016 wordt een belangrijk jaar

2016 wordt in alle opzichten een belangrijk jaar voor de gehele graafketen waarin hard wordt gewerkt aan de herziening van de Richtlijn CROW 250 Zorgvuldig Graafproces, de ontwikkeling en implementatie van KLIC-WIN op 1 januari 2017 en het doorvoeren van de wetwijzigingen WION. Dit alles met het doel om met elkaar de graafschades in Nederland nog beter te voorkomen en ervoor te zorgen dat de veiligheid van werknemers, derden en omgeving bij graafwerkzaamheden maximaal geborgd zullen zijn. Vanuit KLO werken alle betrokken ketenpartijen hard samen aan al deze ontwikkelingen, die het directe gevolg van de WION evaluatie die in 2013 heeft plaatsgevonden ([evaluatie rapport](#)) en de publicatie vorig jaar van [het rapport](#) over de gasexplosie in Diemen door de Onderzoeksraad voor Veiligheid ([verkort rapport](#)).

Kabels en leidingen in NL

De NL bodem ligt vol met kabels en leidingen. Vooral in stedelijk gebied ligt onder de grond een veelheid aan kabels en leidingen voor gas, water, riolering, elektra, internet, telefoon etcetera. In landelijk gebied is de grond minder dicht bekabeld, maar daar liggen weer vaker grote transportleidingen, bijvoorbeeld voor gas of gevaarlijke stoffen. Schade aan kabels of leidingen levert maatschappelijke overlast op (leveringsonderbrekingen, hinder door opengebroken weg), kan milieuschade opleveren (denk aan uitstroom van olie e.d.), kost veel geld en kan gevaarlijk zijn (denk aan een gaslek).

WION

In 2008 is de WION (Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten) in werking gesteld. In de WION wordt de digitale uitwisseling van liggingsgegevens geregeld, het proces 'zorgvuldig graven' is aan de partijen overgelaten.

De WION kent 3 soorten meldingen, nl.:

- Graafmelding
- Oriëntatieverzoek
- Calamiteitenmelding

Deze meldingen lopen alle via het Kadaster.

Graafmelding

In de WION staat dat iedereen die in de Nederlandse bodem machinaal gaat graven verplicht is om minimaal 3 werkdagen vooraf een Graafmelding (in de volksmond KLicmelding) te doen bij het Kadaster. Het Kadaster haalt bij de betrokken kabel en leidingbeheerders elektronisch de tekeningen op en verstuurt deze naar de aanvrager. De aanvrager kan nu zien wat er in de grond ligt en is verplicht om deze informatie te gebruiken om schade te voorkomen. De graafmelding is max. 20 werkdagen geldig.

Oriëntatieverzoek

Als een graver of opdrachtgever eerder informatie wil hebben dan 3 werkdagen van te voren bijvoorbeeld bij de planning van werken, kan hij een Oriëntatieverzoek doen bij het Kadaster. Hij krijgt dan dezelfde gegevens als wanneer hij een Graafmelding doet. Hij mag met een Oriëntatieverzoek niet graven, alleen oriënteren. De Graafmelding moet in de uitvoerende fase alsnog worden aangevraagd.

Calamiteitenmelding

Als in geval van een noodsituatie (brand, ongeval met giftige of andere gevaarlijke stof, grote economische schade door leveringsonderbreking, e.d.) direct gegraven moet worden en dus niet de vaste periode gewacht kan worden kan de graver een Calamiteitenmelding doen. Hij ontvangt dan de contactgegevens van de betrokken kabel- en leidingbeheerders en kan zelf direct contact met hen opnemen om snel aan de gegevens te komen.

Zorgvuldig graven

De grondroerder is daarnaast ook verplicht om 'zorgvuldig te graven'. Dit doet hij door o.a. proefsleuven te graven. Daarmee checkt hij of hetgeen op de tekening staat ook daadwerkelijk op die plek in de grond ligt. Pas daarna kan hij het werk uitvoeren. Het proces van zorgvuldig graven is beschreven in de Richtlijn Zorgvuldig Graafproces (CROW 250). Deze Richtlijn is opgesteld door de graafsector zelf. De wetgever en de toezichthouder erkennen de Richtlijn.

Afwijkende situatie

Als een grondroerder constateert dat de werkelijke situatie niet klopt met de tekeningen (de K/L ligt op een andere plek, er ontbreekt een K/L of er ligt een K/L die niet op de tekening niet voorkomt) is hij verplicht om dat te melden aan het Kadaster. De betreffende netbeheerder moet vervolgens binnen 30 werkdagen de leidinginformatie hebben bijgewerkt.

Verplichtingen netbeheerders

Volgens de WION zijn netbeheerders verplicht om tijdig correcte informatie te verstrekken over hun net en om direct te reageren op eventuele vragen van grondroerders. Netbeheerders zijn ook verplicht om jaarlijks de schadecijfers op te geven aan het Kadaster.

Verplichtingen opdrachtgevers

Opdrachtgevers moeten 'zorgvuldig opdracht geven'. Dit houdt in dat zij de feitelijke graver tijd en middelen moeten verstrekken om zorgvuldig te kunnen graven (Graafmelding doen, tekeningen bestuderen en proefsleuven graven).

Toeziethouder

Het Agentschap Telecom (AT) is de toezichthouder voor de WION. AT kijkt of de gravers zich aan de wet houden en deelt zo nodig boetes uit.

Wijziging WION

De WION gaat wijzigen. De verwachting is dat zomer 2016 het nieuwe voorstel voor de WION formeel geconsulteerd zal worden via internetconsultatie.nl. Daarna volgt nog een uitgebreid parlementair traject. Het streven is om in 2017 de nieuwe WION in werking te laten treden.

De belangrijkste wijzigingen op hoofdlijnen

Huisaansluitingen

Op dit moment vallen huisaansluitingen nog buiten de WION. Bezien wordt op welke wijze en op welke termijn de huisaansluitingen binnen de WION komen te vallen.

Eis voorzorgsmaatregel

Als er sprake is van een 'Eis voorzorgsmaatregel' is de huidige procedure niet geheel sluitend. Dit wordt gewijzigd. De grondroerder dient contact op te nemen met de netbeheerder, welke binnen 3 dagen dient te reageren. De grondroerder mag pas starten met de werkzaamheden nadat er overeenstemming is over de te nemen maatregelen.

KLIC-systeem

Klic-online wordt per 1-1-2017 vervangen door KLIC-WIN. De graafsector heeft het initiatief genomen voor het programma KLIC-WIN. Dit programma moderniseert de uitwisseling van kabel- en

leidinginformatie volgens de WION en sluit systemen en processen beter aan op de Europese richtlijn INSPIRE. Op deze manier bereiden de graafsector en het Kadaster zich voor op de toekomst.

Het KLIC-systeem zal zo worden gewijzigd, dat het mogelijk wordt om de gebiedsinformatie centraal op te slaan. Ook wordt de informatie in vectorformaat aangeboden (in plaats van raster).

Zie

<http://www.kadaster.nl/web/Themas/Registraties/KLIC-WION/KLICWIN-2.htm>

Meer informatie

Meer informatie over de wijziging van de WION volgt te zijner tijd op overheid.nl en ondernemersplein.nl.

CROW richtlijn

Op welke wijze invulling gegeven moet worden aan de WION wordt nader uitgewerkt in de CROW richtlijn Zorgvuldig graafproces (CROW 250). In november komt er een herziening Richtlijn 250. Deze wordt als eerste gepresenteerd in het KLO congres op 2 november.

KLO

Het KLO is een samenwerkingsverband van grondroerders, netbeheerders en beheerders van de ondergrond. Het doel van het KLO is om graafschade te voorkomen.

KLO speerpunten

Het KLO heeft vijf speerpunten:

Verantwoordelijkheid

Het doel van dit KLO speerpunt is dat elke partij daadwerkelijk doet wat is afgesproken en ieder verantwoordelijkheid neemt voor het eigen resultaatgebied, alsook dat partijen elkaar hierop aanspreken als dit niet het geval is.

Zorgvuldig opdrachtgeverschap

Doel: het zorgvuldig opdrachtgeven in de keten verbeteren.

De eerste actie is een update/aanpassing van de CROW250 publicatie 'Graafschade voorkomen aan kabels en leidingen'. De nieuwe CROW 250 wordt 2 november op het KLO Nationale Kabels en Leidingencongres gepresenteerd.

Gedragcode graafketen

Door middel van een gedragscode bevorderen dat in de hele graafketen zorgvuldig gewerkt wordt ter voorkoming van graafschade. Dat is het doel van dit speerpunt.

Het moet er toe leiden dat alle benodigde voorzorgsmaatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd, en niet blijven 'hangen' in onduidelijke afspraken of commerciële afwegingen, ten koste van schade en veiligheid.

De gedragscode moet aansluiten bij de herziening CROW 250.

Het is nog niet bekend wanneer de gedragscode beschikbaar is.

Benchmark voorkomen graafschade

Het KLO wil op termijn door middel van een 'benchmark voorkomen graafschade' de prestaties van alle ketenpartijen en hun rol in de graafketen meetbaar maken.

1-1-2016 is gestart een pilot van deze benchmark, opschaling in de loop van dit jaar.

Analyse graafschades

Inzicht in oorzaken van graafschade en knelpunten in het graafproces zijn van groot belang als het gaat om het terugdringen van schade. Het KLO analyseert jaarlijks de schadecijfers van het Kadaster.

Graafinformatie

Dit speerpunt is gericht op het verbeteren van de informatie-uitwisseling en het bevorderen van de samenwerking tussen ketenpartijen om graafschade te voorkomen.

Op dit moment werkt het KLO aan het opnieuw verstrekken van informatie over de ligging van kabels en leidingen in het eigen land van agrariërs en aan een beschrijving van een app voor het melden van een afwijkende situatie

Meer informatie over de speerpunten vind je op de website, www.klo.nu

Links:

www.klo.nu

www.kadaster.nl/klic

www.agentschaptelecom.nl/onderwerpen/kabels-en-leidingen

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/graafschade